

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Tapani, A. (2024) Pitäisikö meidän olla askeleen edellä? TAMK-blogi, 13.5.2024.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/opetus/pitaisiko-meidan-olla-askeleen-edella/>

Pitäisikö meidän olla askeleen edellä?

13.5.2024 — Anna-Maria Balk

Irrallisuudesta kohti liittymistä, kuulumista, kytkeytymistä, kohti planetaarista hyvinvointia. Liian isoja sanoja. Älä jaksa. Ei kuulu mulle, haluan hoitaa vain työni. Vai kuuluuko se sitten sulle, ja mullekin - olisiko tuossa avainsanoja pohdittavaksi osana omaa ja muiden hyvinvointia? Sosiaalipedagogiikan professori Arto O. Salonen (2024a) havahdutti Tampereella pidettyjen valtakunnallisten AMK-päivien yleisöä puheenvuorollaan, jossa hän korosti kytkeytyneisyyden merkitystä osana merkityksellistä työtä. Salonen totesi, että maailma on kudelman toisiinsa kytkeytyneistä asioista ja ilmiöistä.

Tämä näkökulma ansaitsee tulla pohdituksi ja sen äärelle pysähdytyksi. Planetaarisella hyvinvoinnilla tarkoitetaan ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin vastavuoroisuutta ja riippuvuutta luonnonjärjestelmien tilasta (Horton & Lo, 2015). Ammatillisen koulutuksen kontekstissa (Salonen & Tapani, 2020) aihetta tarkastellessamme havaitsimme, että uuteen aamuun nousemisen merkityksellisyyden voimavarana oli kuulumisen kokonaisuuteen. Edellytyksenä tälle on, että oppilaitoksen perustehtävä on sanoitettu auki.

Epäuskon saappailla pienelle purolle

Välillä iskee kumminkin epäusko: olemmeko liian isoissa saappaissa askeleita ottamassa? Ammatilliset opettajat ja planetaarisen hyvinvoinnin edistäminen, eihän me pieni kansa ja pieni ammattikunta mitään voida, kehitys kumminkin kehittyy omaan suuntaansa, isot maat ja yritykset sitä ohjaavat.

Yhdessä voidaan. Salonen (2024b) käyttää käsitettä korttelikoheesio kuvaamaan, kuinka yhteistoiminta voi auttaa huomaamaan, kuinka pienistä pisaroista kasvaa puro. Ja enemmänkin: pienet pisarat ovat puron olemassaolon ehto. Innoittuneena koetin kutoa jokapäiväistä hyvinvointia osaksi isompaa kokonaisuutta. Kuten Arto Salonen sanoo, jokainen tunnistettu yhteys ympärillä olevaan maailmaan merkityksellistää elämää, lisää kuulumisen ja osallisuuden kokemuksia, laajentaa huolenpidon piiriä ja tekee tietoiseksi omista vaikutusmahdollisuuksista.

Niinpä se kudelma alkoi syntyä: opettajina olemme loppujen lopuksi paljon vartijoina: edelleenkin mallioppiminen on voimissaan (ks. Tapani & Salonen, 2019). Jos me opettajina pystymme kytkemään opetukseen hyvinvoinnin elementtejä ja palauttavaa toimintaa, olemme hyvällä polulla varustamaan tulevaisuuden asiantuntijoita taidoilla, jotka pitävät heidät, ja meidät, toimintakykyisinä ja oppimaan oppivina pitkään.

Käytännön kepeillä kengillä edelläkävijäksi

Saappaat on jätettävä purolle ja kepeämmillä kengillä eteenpäin. Mukaan lähtevät Edelläkävijä, Vapaa-ajan intoilija, Ajattelija ja Uupunut. Näillä tyypeillä kuvasimme tunnistettuja toimintoja osana työpäivän aikaista ja sen jälkeistä palauttavaa toimintaa (Tapani ym., 2024). Osalla oli hyviä työpäivän aikaisia toteutuksia ja aikeita, osa vertyi päivästä liikkumalla aamuisin tai iltaisin, kun taas osalla voimavarat eivät riitä muuhun kuin työstä selviytymiseen ja karkin syömiseen sohvan nurkassa.

Kollega totesi taannoin, että koiran kanssa käveleminen on sitten mukavaa, tulee pysähtyttyä ja nähtyä tuttujakin maisemia uusin silmin. Koirien ulkoiluttamisesta on myös tutkimuksellista näyttöä (Sartore-Baldwin ym., 2019). Luontoon kytkeytymistä tapahtuu toisaalta eläinavusteisesti, toisaalta aisteja avautuen. Artikkelissa (Tapani ym., 2024) lanseerasimme idean "työkaverin ulkoiluttamisesta", pienestä kollegiaalisesta päiväkävelystä, jonka näinä innovatiivisina aikoina voisi toteuttaa myös digitaalisuutta hyödyntäen. Ketä sinä voisit ulkoiluttaa tänään, yhdessä askeltaen pohtia kytkeytymistä ja omia voimavaroja edistäviä seikkoja?

Teksti: Annukka Tapani, lehtori, TAMK Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri; dosentti, Tampereen yliopisto, Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta

Kuva: Pixabay

Lähteet:

Horton, R., & Lo, S. (2015). *Planetary health: a new science for exceptional action*. Retrieved 29.8.2023 [from here](#)

Salonen, A. (2024a). Tampere 17.4.2024, valtakunnalliset AMK-päivät. Aihe: Tiedettä, taidetta, teknologiaa ja taloutta – mutta mitä varten? Hyvinvointi kriisiytyvässä ajassa.

Salonen, A. (2024b). Korttelikoheesio. Teoksessa Mari Vaattovaara, Jussi Jännes & Mikko Posti (toim.) [Kohti kestävämpiä asuinalueita: kaupunginosien ja kortteleiden kestävyysindikaattoreita](#). Helsinki: Helsingin yliopisto, Kaupunkitutkimusinstituutti *Urbaria*, 47-51.

Salonen, A. & Tapani, A. (2020). Palkkatyön merkityksellisyys. Ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstön kokemuksia työstä. *Työelämän Tutkimus* 18(1), 30-43. [DOI](#).

Sartore-Baldwin, M.L., Baker J., Schwab L., Mahar M.T., & Das B. (2019). Shelter dogs, university employees, and lunchtime walks: A pilot study. *Work*, 64(3), 487-493.

Tapani, A. Östring, E. & Sinkkonen, M. (2024) Role of Physical Activities during Working Hours in Promoting Planetary Health. *Educ. Sci.* 2024, 14, 438. <https://doi.org/10.3390/educsci14040438>

Tapani, A. & Salonen, A. (2019). Identifying teachers' competencies in vocational education in Finland. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 6(3), 243-260. <https://doi.org/10.13152/IJRVET.6.3.3> <https://journals.sub.uni-hamburg.de/hup2/ijrvet/article/view/369>

Tapani, A. Östring, E. & Sinkkonen, M. (2024) [Role of Physical Activities during Working Hours in Promoting Planetary Health](#). *Educ. Sci.* 2024, 14, 438

Tapani, A. & Salonen, A. (2019). [Identifying teachers' competencies in vocational education in Finland](#). *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 6(3), 243-260.